Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY *УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК*

VOL. CII. No. 165. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, AUGUST 31, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 31-го СЕРПНЯ 1995 р. Ч. 165. РІК CII.

ВІТАННЯ УКРАЇНЦЯМ СВІТУ З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

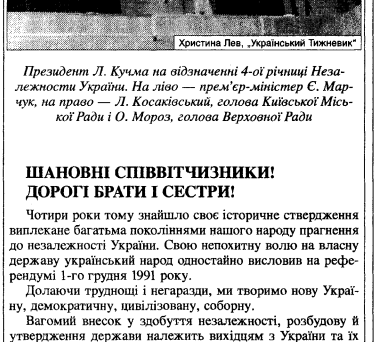

Христина Лев, „Український Тиждень"

Президент Л. Кучма на відзначенні 4-ої річниці Незалежности України. На ліво — прем'єр-міністер Є. Марчук, на право — Л. Косаківський, голова Київської Міської Ради і О. Мороз, голова Верховної Ради

ШАНОВНІ СПІВВІТЧИЗНИКИ! ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ!

Чотири роки тому знайшло своє історичне ствердження виплекане багатьма поколіннями нашого народу прагнення до незалежності України. Свою непохитну волю на власну державу український народ одностайно висловив на референдумі 1-го грудня 1991 року.

Долаючи труднощі і негаразди, ми творимо нову Україну, демократичну, цивілізовану, соборну.

Вагомий внесок у здобуття незалежності, розбудову й утвердження держави належить вихідцям з України та їх нащадкам, яких доля розкидала по всіх континентах світу. Не порываючи зв'язків зі своїми єдинокровними братами й сестрами, ви як зіницю ока оберігаєте й плекаєте рідну мову й національні традиції, звичаї та обряди, прагнете для своєї первісної Вітчизни якнайшвидшого виходу на стовповий шлях розвитку.

Незалежна Україна живе, набуває сили, торує свій шлях у майбутнє.

Впевнений, що за вашої активної підтримки, за вашого розуміння наших проблем ми спільними зусиллями збудуємо заможну й процвітаючу Україну.

Вітаючи вас з національним святом України — Днем незалежності, щиро зичу вам добра й миру.

Президент України Л. Кучма

Джерзі Сіті відзначило незалежність України

Джерзі Сіті, Н. Дж. (В. С.). — Після Богослужень у намірені української католицької церкви о. Маріяна Струця провести молитву. Програму свята започатковано відспіванням американського гимну.

В мистецькій програмі свята виступила музична група „Фата моргана", яка виконала у двох частинах ряд українських народних пісень та пісень на слова Тараса Шевченка в музичному оформленні члена групи Олекси Керекеша.

Між двома мистецькими частинами виступів з промовою Микола Кравець, який дбайливо представив теперішній стан України та її

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗАПУСТИЛА СУПУТНИК

Плєсецьк (УНІАР). — На 30-го серпня призначено запуск українського супутника „Січ-1" з Плєсецького космодрому, розташованого поблизу Архангельська в Росії. Супутник передаватиме інформацію, яка використовуватиметься вченими України та Росії при вирішенні питань, пов'язаних з раціональним природокористуванням та створенням системи еколо-

гічного стеження. У відповідності з домовленістю, управління супутником здійснюватиметься на перших порах російською стороною. Супутником „Січ-1" на космічну орбіту буде також доставлено мікросупутник, який належить ВВС Чіле. Контракт на його запуск чілійці підписали з представниками конструкторського бюро „Південне" з Дніпропетровського.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ЗА АВТОНОМІЮ КРИМУ

Севастополь (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма в інтерв'ю газеті „Крымскіе ізвестія" з 28-го серпня 1995 року однозначно висловився про збереження автономної республіки в Криму.

„Я стояв і стою на тому, що автономія є, вона повинна бути і ніхто не повинен ставити це під сумнів. Але якщо ця автономія більше займається політичними обговореннями, а не економікою півострова, то я такої автономії не розумію. З цим і були пов'язані деякі попередні рішення Києва, в тому числі і підпорядкування кримського уряду безпосередньо Уряду України", — заявив Президент.

Леонід Кучма також підтримав ідею створення в Севастополі вільної економічної зони.

„Я б так хотів сказати: Севастополь є Севастополь. Ми працюємо з місцевою владою міста, і готові піти їм назустріч з усіх проблем, щоб з економічної точки зору мешканці Севастополя відчули покращення. Ми готові піти на вільні економічні зони, і на все, що буде йти на добро — але не приймемо домагання під будь-якими політичними лозунгами і деклараціями", — сказав Президент.

Кримський уряд підпорядковано кримському парламентові

Київ (Р. Р.). — Як ми вже повідомляли у вівторок, 22-го серпня, Президент України Леонід Кучма підписав указ про органи державної виконавчої влади автономної Республіки Крим.

Указ передбачає, що на період до ухвалення нової конституції України кримський уряд фактично перепідпорядковується Верховній Раді Автономії, а раніше кримський уряд підпорядковувався Урядові України.

Лідер кримських комуністів Леонід Грач сказав, що укази Президента України про органи приватизації та про органи державної виконавчої влади Криму „на-

(Закінчення на стор. 3)

Відбулося перше засідання комісії з питань здійснення сочінської угоди

Симферопіль (УНІАР). — У клюбі однієї з частин 126-ої дивізії берегової оборони Чорноморської фльоти відбулося перше засідання комісії представників військових служб Російської Федерації і України з питання здійснення угоди, підписаної під час останньої зустрічі двох президентів у Сочі. Українську сторону очолював заступник командувача військами Одеського округи, генерал-лейтенант Сергій Чернилевський; російську — начальник штабу берегових військ ВМФ РФ, генерал-майор Володимир Тарасов.

„Головне для нас, — сказав кореспондентові УНІАР С. Чернилевський, — узгодити облікові дані кількости одиниць військової техніки і боєприпасів, військового майна та їхніх запасів за станом на 3-го серпня 1992 року (як це передбачено угодою), і принципово відпрацювати ідеологію поділу". За словами генерала, який, до речі, чотири роки тому на пості заступника командира Західної групи військ займався подібною справою, проблеми в цьому процесі не повинно виникнути, оскільки обидві сторони настросні вирішувати питання на компромісовій основі по-братерськи.

Протягом вересня цього року плянується вирішити долю 257-го танкового полку та 175-го інженерно-саперного батальйону 126-ої дивізії, що розміщена під Симферополем. Поділ плянується напів. За попередніми даними, на озброєнні берегової інфраструктури 338 бронетранспортерів, 305 танків і понад 200 бойових машин піхоти (БМП).

Російську частину зброї, техніки, майна вивозитимуть за межі України. За цей час повинні визначитися військовики. За словами командира 126-ої дивізії берегової оборони, генерал-майора Володимира Карпова, з 600 офіцерів і прапорщиків з'єднання 90 будуть звільнені в резерву, 30 виявили бажання перевестись до Міністерства Оборони України, решта — будуть переведені до Росії.

Л. Кучма надіється на розв'язання проблеми фльоти

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 22-го серпня, українське телебачення поінформувало, що Президент України Леонід Кучма відвідав у Севастополі сторожовий корабель „Гетьман Сагайдачний". Корабель і підготова залоги Президентові сподобалися і він цього не приховував, сказавши, що на таких моряків Україна може покладатися.

З приводу Чорноморської фльоти то взагалі, український Президент ілюзій не плекає. Під час зустрічі з журналістами він сказав, що доки в Росії не відбудуться вибори нового Президента, питання Чорноморської фльоти розв'язати неможливо.

Л. Кучма прибув до Севастополя для ознайомлення з життям моряків, з метою внести основні корективи до державної програми розбудови фльоти. Президент зазначив, що Росія має стратегічні інтереси в Чорному морі, тому йдеться не про розподіл фльоти, а про те, на яких підставах і де базуватиметься російська Чорноморська фльота.

Президента супроводжували: міністер Кабінету Міністрів України Валерій Пустовойтенко, голова Служби Безпеки України Володимир Радченко, міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко, командуючий Військово-морських сил України Володимир Безкоровайний.

У Криму Президент і члени Уряду відвідали газоконденсатне родовище „Штормо-ве" біля селища Чорноморське. На думку Президента Л. Кучми, цей регіон найперспективніший, тому сюди мають бути спрямовані основні фінансові ресурси з бюджету. Треба подбати також про інвестиції.

ЗЛЕ БУДЕ СЕРБАМ, ЯКЩО НЕ ПОСТУПЛЯТЬСЯ

Вашінґтон. — Перед черговим відлетом до Европи дорадник державного секретаря Річард Голбрук виступив у телепрограмі Ен-Бі-Сі „Зустріч з пресою" і , між іншим, сказав, що коли теперішня руида переговорів на Балканах також закінчиться неуспіхом, то серби створять для себе неприємну ситуацію.

Р. Голбрук висловився в тому сенсі, що цілком можливими є повітряні бомбардування військових укріплень боснійських сербів. Якщо ж ні, то НАТО візьме участь у виведенні мироносного контингенту ООН з території колишньої Югославії. „У той чи інший спосіб НАТО буде присутній, а це

(Закінчення на стор. 4)

Міністер оборони України відвідав Пакистан

Київ (УНІАР). — Пакистан може стати для України вихідним пунктом для дальшого освоєння азіятського ринку", — вважає міністер оборони України Валерій Шмаров. По закінченні візити до Пакистану міністер заявив, що розвиток українсько-пакистанських взаємин допоможе використати потенціял українських підприємств, у тому числі в наукові сфері та машинобудуванні. „Пакистан високо

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

Чергова американська допомога для дітей Чорнобиля

Київ (УНІАР). — 28-го серпня на літовище в Борисполі прибув вантаж з медикаментами та обладнанням зі ЗСА для Фонду допомоги дітям Чорнобиля. Ліки будуть направлені в лікарні Вінниці, Черкас, Дніпропетровського, Дніпродзержинського, Красного Луча, в Педіятричний та Ендокринологічний інститути Києва та Регіональний спеціялізований центр Львова. У вантажу — вакцини гепатиту, основні медикаменти, антибіотики та гінекологічні препарати. Починаючи з листопада 1989 року ФДДЧ надіслав в Україну по-над 800 тонн гуманітарної допомоги. В наступному році ФДДЧ плянує працювати інтенсивніше, адже у 1996 році виповнюється 10 річниця аварії на Чорнобильській АЕС.

Зростають ціни на періодичні видання

КИЇВ (Р. Р.). — На засіданні Кабінету Міністрів України розглянуто питання передплати газет і журналів на 1996 рік. Віцепрем'єр-міністер Іван Курас зазначив, що з 1-го вересня розпочнеться передплата на періодичні видання, але вартість їх дуже зросте. Останнім часом різко зросли витрати на виробництво редакцій та поліграфічних підприємств. Зросла також вартість поштових пересилок і передбачається, що до кінця року послуги пошти подорожчають у кілька разів. З огляду на згадані обставини, редакції змушені підвищити ціни в 2.5 раза, а це позбавить змоги отримувати газети багатьох громадян. На наради в Кабінеті Міністрів редактори низки газет порушили питання про необхідність державної підтримки для редакцій газет і журналів з метою зберегти помірні ціни.

Затримано Л. Табурянського

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ (Р. Р.). — Тут 18-го серпня у Міській Раді відбулася нарада з питань довірчих товариств і трастових компаній, навколо яких цілими днями товпляться обдурені вкладники. На нараді несподівано з'явився депутат Верховної Ради України попереднього скликання Леопольд Табурянський, який сьогодні очолює Народну Партію України. Він вимагав надати йому слово для виступу. Після відмови, він вийшов і за кілька хвилин просто біля будинку Міської ради міліціянти затримали його і сина. За словами підприємця Геннадія Балашова, який є членом громадської ради вкладників, тепер буде важко з'ясувати проблеми вкладників. Міліція відмовилась дати пояснення щодо долі Табурянського.

Затверджено порядок паювання землі

КИЇВ (Р. Р.). — Напередодні святкування четвертої річниці незалежности України Президент Леонід Кучма підписав низку указів, серед яких і про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям. Згідно з указом, паюванню підлягають землі, передані колгоспам, кооперацією, акціонерним товариствам, створеним на базі радгоспів. Право на земельну ділянку, тобто пай, мають члени колективного господарства. Указом визначено і розмір та вартість паю. Остання залежить від оцінки земель того чи іншого господарства.

Німеччина перевірить надійність реформ в Україні

КИЇВ. — Пресова служба міністерства закордонних справ України повідомила, що заступник міністра Володимир Хандогій відвідав Німеччину і провів консультації в Бонні щодо конкретних ринкових кроків. Результатом переговорів Президента України Леоніда Кучми з керівниками Німеччини, та сьогоднішніх переговорів дипломата, фахівці з німецького уряду в січні 1996 року приїдуть в Україну, на чолі з міністром закордонних справ Клявсом Кінкелем та канцлером Гельмутом Колем. Вони мають намір перевірити на власному досвіді надійність ринкових реформ в Україні та надійність захисту інвестицій. Українсько-німецькі взаємини активізуються ще й тому, що восени під час святкування 50-річчя ООН плянується перегляд статусу Ради Безпеки. Німеччина, як і Японія, хоче стати дійсним членом Ради Европи. Вона також готова підтримати Україну в її прагненні вступити до ради Европи.

Національний Банк випускає нові монети

Київ (УНІАР). — Національний Банк України з 23-го вересня випускає в обіг монети номінальною вартістю 200,000 карбованців кожна. Їх випуск присвячений українським містам Києву, Одесі, Севастополю і Керчі. На одному боці монети зображено новий державний герб України — тризуб, на звороті — меморіяльні пам'ятники, розташовані у цих містах.

Розпочато видобуток власного газу

ДРОГОБИЧ. — Тут розпочався видобуток місцевого газу на новому Летнянському родовищі поблизу Дрогобича. Згадане родовище потужністю понад мільйон кубометрів газу споруджено за допомогою фірми „Укрнафтогазбуд", будівельно-монтажного управління „Львівтрансгазу" та приватної фірми „Газифікація". Вони проклали шлейфи від 22-ох свердловин до спеціяльної установки з комплексної підготовки газу для подачі в підземні комунікації, збудували очищувачі газу від води та інших домішок. Підприємство „Львівтрансгаз" після пуску Летнянського родовища видобуватиме газу вдвічі більше, ніж у минулі місяці. Крім того, підприємство спорудже 16 нових об'єктів і готує до пуску Гаївське газове родовище та розподільну станцію у селищі Славськову. .

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ЛІТНІЙ СЕЗОН МАЛЬОВНИЧОЇ СОЮЗІВКИ

Союзівка (Г. Колесса). — Немовби стараючись наздогнати літо і вспіти увібрати в себе останній його подих, переповнюють гості цього тижня легендарну оселю УНСоюзу. За традицією, на закриття сезону готуються прерізні мистецькі імпрези, які тривatимуть кілька днів і закінчаться в День Праці.

У п'ятницю ввечорі, 1-го вересня, ансамбль „Львів'яни" озвучуватиме забаву в барі „Трембіта"; він також братиме участь у недільному концерті. У суботу, 2-го вересня, о год. 8:30 вечора в залі „Веселки" розпочнеться концерт Українських Молодіжних Ансамблів з Торонто, мистецький керівник і диригент — Василь Кардаш. Ці ж ансамблі виступлять наступного дня, у неділю, 3-го вересня, в денному концерті, початок о год. 2:15 по полудні. Конферансьє усіх вищезгаданих концертів — ведуча мистецьких імпрез цьогорічного літнього сезону Оля Ходоба-Фриз.

У суботу і неділю, 2-3-го вересня, тут відбуватимуться по дві забави, гратимуть оркестри „Темпо" і „Фата моргана".

Як у Головному будинку, так і на площі перед ним відбуватиметься велика кількість виставок-продажів, серед яких — картин Олександра Ткаченка, ювелірних виробів Марійки Сохан-Тимець, звукозаписів фірми „Євшан", графіки, одежі і картин Ігоря Дяченка, малюнків на склі Елеонори та Ігоря Білинських, та інших.

Небуденною подією для Союзівки і її гостей є приїзд Українських Молодіжних Ансамблів з Торонто. Існують вони від 1985 року. Це — чоловічий хор „Оріон", дівочий хор „Левада", мішані хори, духова оркестра „Авангард", прапоронесші та Ор-кестра юних барабанщиків. На сцені оселі виступатиме біля 120 учасників ансамблів, з яких майже 90 відсотків — молодь. Здебільша це — студенти, учителі, інженери, архітектори, викладачі музичних шкіл, бізнесмени, техніки, медсестри, військовики... До репертуару Молодіжних Ансамблів увійшли релігійні, клясичні, народні та патріотичні твори. Програми концертів укладаються так, щоб, з одної сторони, сповнювати виховну місію, а з другої — відзеркалювати внутрішній світ та переконання виконавців. Ідейна настанова Ансамблів — це праця, базована на християнсько-національних принципах, спрямована на служіння цілій українській спільноті без огляду на релігійні чи ідеологічні різниці і групові розходження.

СТАВСЯ АТЕНТАТ НА Е. ШЕВАРДНАДЗЕ

Тбілісі, Грузія. — На подвір'ї грузинського парляменту вибухнуло начинене динаміном авто, яке стояло поряд з автом голови Верховної Ради республіки Едуарда Шеварднадзе, а він саме в той момент збирався їхати на виступ у Палац молоді, де мала відбутися урочиста церемонія з приводу прийняття нової конституції Грузії.

У вислід вибуху Е. Шеварднадзе і декількох осіб, що його супроводжували, поранено, при цьому згоріло п'ять чи шість інших урядових авт, а в сусідніх будинках повилітали вікна.

Невдовзі по тому у грузинську столицю ввійшли війська, перед будинком парляменту стоять танки. Прем'єр-міністер Грузії Отарі Пацація у розмові з журналістами припустив запровадження надзвичайного стану у Тбілісі. Він назвав вибух „терористичною акцією, спрямованою не лише проти Шеварднадзе, але проти всієї Грузії". Сам Е. Шеварднадзе також визнав: „Мене хотіли знищити деструктивні сили, метою яких є дестабілізувати ситуацію в країні".

Міністер закордонних справ Абхазії Леонід Лякербая, який очолює абхазьку делегацію на переговорах з Грузією, вважає, що атентат на Е. Шеварднадзе міг мати своєю ціллю припинення абхазько-грузинських переговорів.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ

„СВОБОДИ" — ЧЛЕНІВ УНСоюзу

які досі платили передплату разом із вкладками за життєве забезпечення.

Повідомляємо, що ще до кінця місяця липня ц.р. Ваші вкладки включали дальше передплату за „Свободу".

Але від 1-го серпня ц.р. Вам доведеться платити передплату прямо до адміністрації „Свободи", а забезпеченеві вкладки надалше до секретаря Відділу, як до цього часу.

Пригадуємо, що, починаючи від 1-го липня ц. р., обов'язує нова передплата „Свободи" для членів:

$75.00 за рік, або $40.00 за півроку.

Членам, які разом із запитником переслали чеки на $75.00 чи $40.00 будуть зачислені передплати за черговий рік, або півроку.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чим сильна Україна?

Покищо усі переважно говорять не про силу, а про слабість України, маючи на увазі передусім слабість економічну, нестримну інфляцію, зубожіння великої частини населення, господарську розбалансованість, повільність реформ і їхню неефективність.

Одначе погодьмося, що поняття Україна — це щось значно ширше і вагоміше, ніж поняття „молода українська держава". Хочемо чи ні, а молоду державу на початках очолюють і молоді, позбавлені політичного і соціального досвіду, уряди. Самозрозуміло, вони є переходовими, аж поки народ не вийде на дорогу нормального існування і розвою. На наше щастя, ця дорога для України є запевнена багатьма преважливими чинниками — її природними багатствами, надзвичайно родючою землею, благодатним кліматом, геополітичною ролею центру Європи, але найважливіше — її народом, який, всупереч усім відомим історичним напастям, усе ж зберіг свою самобутню душу, свою мудрість і працьовитість.

Інша річ, що ці мудрість і працьовитість змушені були поставати перед очима світу в чужих, неукраїнських одежах. Відомо, що академічні вчені ради приймали до захисту магістерські і докторські дисертації, писані тільки російською мовою. З початком цього десятиріччя вся наукова література, природнича і технічна, вже була виключно російськомовною. Вчителі російської мови в українських школах діставали значно вищу платню, ніж вчителі української мови. Українська залишалася мовою екзотики, мовою фолкльорних ансамблів. Якби з Божої ласки не постала незалежна держава, то минуло б зовсім небагато часу і українці перейшли б у категорію „вимерлих динозаврів". Ще й їх самих і звинувачували б: мовляв, на власній мові не спромоглися створити ні науки, ні освіти, тому й мусіли відійти у небуття.

Смертельна небезпека обминула нашу націю, проте чорні хмари з її овиду ще не зійшли. Російська і совєтська імперії знищували національно свідому українську інтелектуальну еліту фізично, тепер же вона задихається від економічної кризи. Хіба це не обурливий факт, що місячна платня навіть дуже відомого українського вченого є значно менша, ніж допомога, що її одержує американський безробітний?

А тим часом Україна — це країна могутнього потенціялу творення в усіх ділянках знань і буття. Досить згадати, що Україна належить до трьох країн світу, де вперше випродукувано персональний комп'ютер. Надпотужні літаки, модерні кораблі-літаконосці, системи надвисокочастотної електроніки й абсолютно нові, винайдені в українських лабораторіях технічні матеріяли — все це Україна здатна запропонувати на рівні найрозвинутіших держав світу.

Але чи аж так готові „найрозвинутіші держави" сприяти виявленню українського наукового і технічного таланту? Недавно (28-го липня) газета „Вечірній Київ" ознайомила читачів з проєктом молодих українських вчених „Тризуб". Проєкт цей настільки грандіозний, що газета називає його „спрямованим у третє тисячолітя", та водночас пише, що „нинішня офіційна Україна мало опікується такими проєктами. Адже в розрахунки Міжнародного валютного фонду не входить питання прориву потенціяльно могутньої держави до числа конкурентноздатних виробників техніки".

Проєкт „Тризуб" охоплює три оригінальні ідеї, здійснення яких означатиме новий виток у науково-технічній революції в світі. Йдеться про „комп'ютерний модуль Ю-55", про електродвигун для авта і про геліостанцію. Ідеї в такій мірі перспективні і цінні, що газета навіть не називає імен винахідників. Вони напевне стануть не лише українською, але й світовою славою. Ю-55, на думку експертів, дасть можливість перевищити наймодернішу японську комп'ютерну і телевізійну техніку. Електроавто працюватиме на принципово іншій схемі, ніж ті, що їх випробовують західні фірми — не на постійному струмі, який вимагає частих зупинок авта і підсичення батерій, а на змінному. Нарешті, гелієві електростанції — це ідеальний спосіб одержання екологічно чистої енергії, яка потрібна всьому людству.

Але може статися, що слава виявиться тільки світовою, бо ці ідеї викуплять інші країни, де інтелект цінується як найбільше багатство. Тому газета, звертаючись до можливих інвесторів, закликає: „...Дайте нарешті можливість з'явитися на світ майбутнім українським Фордам, Рокефеллерам!"

І дуже-предуже хочеться, щоб одними з перших інвесторів були українці західньої діяспори!

ЧЕТВЕРТІ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КУЧМИ НА УРОЧИСТОМУ ЗАСІДАННІ В ПАЛАЦІ КУЛЬТУРИ, ПРИСВЯЧЕНОМУ ЧЕТВЕРТІЙ РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

II

Хотів би наголосити: ми повинні належно оцінити суттєве просування вперед на шляху до завершення формування національної ринкової економіки, саме як функціональної цілісної системи. Сьогодні ми маємо підстави констатувати реальність основ такої системи, на якій ґрунтуються всі наші наступні дії. Визначальними чинниками її утвердження є: по-перше, формування національної грошової, кредитної, валютної, фінансової, банківської, цінової та митної систем; впродовж останнього року завершено в основному створення розгалуженої інфраструктури приватизації; забезпечення незворотности цього процесу, як важливого кроку до оптимізації виробництва, структурної перебудови промисловости.

Подруге, досягнуто суттєвих зрушень в становленні національного ринку, в тому числі ринків, товарів та капіталу робочої сили; в останнє півріччя нові імпульси дістав розвиток фондового ринку, ринок цінних паперів держави, чіткої визначености набув національний валютний ринок; вирішено комплекс складних питань, пов'язаних із започаткуванням української аграрної біржі, формуванням конче важливого для національної економіки ринку землі.

Потретє, завершився в основному процес початкового нагромадження та становлення національного капіталу, конкурентноздатних підприємницьких структур; намітилась позитивно тенденція повернення із-за кордону національного капіталу, який вливається в українську економіку. Він, за оцінками експертів, перевищує 500 мільйонів долярів — це суттєве підтвердження перспективности економічних перетворень в Україні.

Почетверте, утверджується розгалужена інфраструктура зовнішньоекономічних зв'язків України, відбувається швидка інтеграція нашої економіки у світовий економічний простір; особливе значення має налагодження тісного співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями. Нині Україна здійснює економічні зв'язки з більш як 130 країнами світу, зовнішньоторговельний обіг першого півріччя цього року перевищив 11 мільярдів долярів, що на 14 відсотків більше у порівнянні з аналогічним періодом минулого року. При цьому хочу звернути увагу, що формування нових функціональних структур національної економіки відбувається на чітко визначеній ринковій основі.

Віддаючи належне зробленому, вважаю своїм обов'язком привернути увагу до невирішених питань, від яких безпосередньо залежить зміцнення нашої державности, її економічної незалежности та безпеки. Ця проблема має кілька аспектів.

Перший — це недостатня зрілість економічних інституцій, що утворюють структурну цілісність національної економіки. Найбільшою проблемою тут є структурна розбалансованість фінансової системи. За 4 роки ми не змогли перебудувати її відповідно до нових реалій економічного життя, досі як слід не навчились збирати податки, а це, як добре відомо, одна з визначальних економічних ознак державности. За існуючими оцінками, 40, а, можливо, і всі 50 відсотків прибутків, що підлягають оподаткуванню, не потрапляють до державної казни. Звідси — незбалансований бюджет, невиправдана грошова емісія, і таке інше. Повинні усвідомити: доки не навчимося жити у відповідності з наявними матеріяльними та фінансовими ресурсами, на відчутні економічні перетворення сподіватися марно, економіка за таких умов залишатиметься просто некерованою. Тому в програмі нового Уряду розв'язанню цієї проблеми має бути приділено першорядну увагу. Швидкими темпами розвивається банківська система. Однак система банків лишається ще недостатньо структурованою, непокоїть катастрофічне зростання тінізації грошового обігу, в якому обертається понад 200 трильйонів карбованців.

Другий аспект подальшої розбудови національної економіки пов'язаний з уточненням курсу її розвитку. Відзначивши необхідність утвердження не просто ринкової, а соціяльно спрямованої ринкової економіки, мусимо констатувати, що в цьому напрямку зроблено покищо занадто мало. Відповідна соціяльна інфраструктура слабка, лише в останні місяці Уряд зробив перші кроки для утвердження державної системи адресної допомоги малозабезпеченим верствам населення. Нам не вдалося скільки-небудь просунутись вперед у напрямку формування та зміцнення позицій середньої кляси — основи соціяльно-політичної стабільности держави. Найбільш непокоїть посилення соціяльної диференціяції населення. За даними статистичних обстежень, різниця у грошових доходах 10-ти відсотків найбільш забезпеченого населення і 10-ти відсотків найбідніших верств сягає нині майже 12 разів. Зазначу, що в розвинених країнах вона не перевищує пропорції 4:1. При цьому збагачення окремих осіб часто відбувається не на основі зростаючої економіки, а на позаекономічному ґрунті, шляхом нееквівалентного перерозподілу національного багатства. Економіка, в якій мають місце подібні явища, не може бути внутрішньо збалансованою, вона завжди несе в собі загрозу соціяльного вибуху, є детонатором політичної нестабільности.

Водночас, характеризуючи процеси в соціяльній сфері, слід відмітити, що останнім часом тут досягнуто певних зрушень. Визначилась тенденція до перелому падіння життєвого рівня населення. Якщо в 1991—94 роках реальна заробітна платня зменшилась майже в 4 рази, та за 6 місяців поточного року зросла порівняно з груднем 1994 року на 15 відсотків — я підкреслюю: реальна заробітна платня. У першому півріччі 1995 року питома вага видатків на соціяльні потреби в структурі зведеного бюджету України збільшилась з 51 до 64 відсотків. Проте ці показники ще дуже мало відчутні.

У контексті визначення пріоритетів у розвитку національної економіки слід оцінювати і проблеми її структурної перебудови. Ситуація, що тут складається, набуває загрозливого характеру. Так, у 1994 році частка машинобудування та металообробки в загальному обсязі виробництва зменшилась порівняно з 1990 роком з 30.5 до 17 відсотків. При загальному спаді промислового виробництва на 40.4 відсотка в ряді галузей машинобудування виробництво скоротилось на 70—80 відсотків.

Не може не турбувати спад виробництва і в легкій промисловості, зокрема, в текстильній, взуттєвій та трикотажній: їх частка в загальній структурі виробництва вже впала з 10.9 до 4.4 відсотка. Відбувається інтенсивний процес витіснення вітчизняної промисловости з внутрішнього ринку. Він все більше заповнюється імпортними товарами і при цьому далеко на кращої якости. За оцінками економістів, у 1990 році роздрібний товарообіг на 80 відсотків формувався за рахунок внутрішнього виробництва, а в 1994 — менше, ніж на 50 відсотків. Наслідком цього є глибока деградація промислового і науково-технічного потенціялу, високотехнологічного виробництва — тобто, всього того, що завжди було предметом чи не найбільшої гордости нашого народу. Виробнича структура набуває рис економіки колоніяльного типу, нездатної до самостійного розширеного відтворення. Немає потреби доводити, що в кінцевому рахунку ці процеси несуть в собі чи не найбільшу загрозу національній безпеці країни, її суверенності.

Ситуація ускладнюється зростанням енергетичної залежности держави. Лише за рахунок зовнішніх позичок, і, в першу чергу, від Міжнародного Валютного Фонду, вдалося дещо зменшити останнім часом дефіцит платіжного балансу. Однак, проблема лишається нерозв'язаною. Вкрай мало зроблено для розвитку власних енергетичних ресурсів, зниження енергомісткости національного виробництва, його внутрішньої енергетичної збалансованости. Питання структурної політики, як добре відомо, гостро ставилося Президентом неодноразово, однак, ні Уряд в цілому, ні окремі міністерства не змогли змінити ситуацію на краще. Новому Кабінетові Міністрів слід визначити ці надзвичайно складні питання ключовими у своїй діяльности.

Третій блюк питань пов'язаний з визначенням причин негативних явищ, що супроводжують розбудову національної економіки. Ми проголосили курс на ринкову трансформацію економіки та швидкі темпи її здійснення. Така постановка питання, за нашими оцінками, є безальтернативною, і Президент України буде робити все для її послідовного втілення в життя. Цієї принципової позиції дотримуватиметься і новий Уряд. Водночас, треба уважно подивитись, чому реформи даються такою високою ціною. Одна з причин — в намаганні багато в чому сліпо копіювати західню модель. Ми повинні найшвидше прилучитися до найвищих надбань світової цивілізації, і тому цілком природним є прагнення звіряти свої наміри та дії з досягненнями західних країн. Але ж існують специфічні особливості постсоціялістичних країн, в тому числі і України, які при здійсненій моделі ринкової трансформації не можуть ігнорувати. Досвід чотирьох років переконливо свідчить: нам, як і іншим державам, що входили до колишнього Союзу, ніколи не вдасться в усьому повторити шлях країн Заходу, та й чи є в цьому потреба?

Політики, що нав'язують суспільству цю ідею, не є новаторами — це примітивний консерватизм, який будь-що треба подолати. Творчо використовуючи доробок, напрацьований країнами Заходу, як, до речі, і те, що мають у своєму активі і Росія, й інші країни СНД, Прибалтики, Центральної та Східньої Європи, нам необхідно більш активно і наполегливо вести пошук власної української моделі ринкової трансформації.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Хто була „Ірчик" з „личком як папірчик"?

Дуже люблю читати у „Свободі" матеріяли під рубрикою „Про це і те", де перед очима тих, що читають, так ясно змальовані давні й теперішні часи. Це як два відмінні світи, які не мають зі собою нічого спільного. Наше давнє виховання — це індивідуальна історія кожної одиниці, а теперішня молодь не має на чому виховуватися.

У своїй статті „Про тих, що їх поминули" автор запитує, чи нема кому вияснити, хто була „Ірчик" з „личком як папірчик"? Це була Ірена Арсенич-Бурачинська.

Отець Арсенич був парохом у підгірському містечку Пістинь, над річкою Пістинькою, при „царському гостинці", який від Коломиї через Березів, Пістинь, Косів, Кути біг аж до Чернівець на Румунію.

Приходство, де жили о. Августин Арсенич з дружиною Марією (Муха) зі Штайденів, сином Романом і донькою Іреною, було славне зі своєї гостинности. Мало велику їдальню з дуже довгим столом і велику віталь-ну кімнату, т.зв. „сальон", з великим фортепіяном, завжди добре настроєним, бо Ірця любила на ньому грати.

В кухні як день так ніч горіїв „вічний огонь", а діжка на хліб завжди була напоготові. Щодня випікали там свіжий, дуже смачний хліб, а часами і два рази на добу. Ніхто не годен сказати, скільки через те приходство перемашерувало гостей, пластунів, питомців, прогульковців і Січових Стрільців.

Син о. Августина, Роман, студент медицини, був офіцером австрійської армії, а коли Австро-Угорська монархія розпалася, він запросив своїх колег-січовиків до своїх родичів.

Михайло Гайворонський був ровесником Романа і вже одружений, Роман Купчинський і Льоньо Лепкий —ще ні. Вони засіли до фортепіяну й вместі скомпонували пісню „Ірчик" із тим „личком, як папірчик". Треба признати, що Ірена залишилася небуденною красунею до смерти.

Закінчилася Перша світова війна, Роман виїхав до Грацу (Австрія) кінчати медицину. Ірка здала матуру й вийшла заміж за інженерa-лісовика Дениса Бурачинського, котрий жив у Шешорах. Денис був споріднений з Романовськими. Іван Романовський, оперний співак, — з Косами (Кос-Анатольський), з Раками. Всі вони приїздили на вакації до Бурачинських. Крім них бував ще у Шешорах Роман Сімович та Іван Задерацький (диригент „Думки"). Всі ці визначні особи користувалися Ірчиним фортепіяном.

Першим відійшов із цього світу о. Августин, тим самим пістинська гостинність була зліквідована. Ірена забрала маму до Шешор. Кілька років пізніше помер Денис, Ірена купила площу у Шешорах і вибудувала літній пансіон. Приїздили зі Львова й багато артистів, приграваючи до танцю на Ірчиному фортепіяні.

Друга світова війна застала Ірену з її дітьми Богданом і Ксенею в Станиславові. Під час першої більшевицької окупації померла мама Ірени, а день перед тим помер брат Роман, який був лікарем у Величці (Польща). Коли наближалася друга большевицька окупація, Ірена з дітьми, синовою Мирославою та зі знайомими виїхала на Захід. Тяжка була їхня доля в Німеччині, але діти закінчили фармацію. До Америки приїхали в 1949 році. Жила Ірена в Чикаго разом із Ксенею, її зятем ветеринарним лікарем д-ром Ярославом Данилишиним. Обі внучки Ірени, Христина й Реня, закінчили фармацію, вийшли заміж (чоловіки — українці), заложили свої родини, мова в них обов'язково українська. Син Ірени Богдан завершив свої студії докторатом, сини його Борис і Андрій є лікарями, одружені з українками, мають свої родини, а Ірена спокійно відійшла з цього світу, ніби її місія закінчилася.

Мама Ірени й моя мама — рідні сестри. Мені 86 років.

Лукія Савицька-Яськів

К. Квітчаста

Де б ти не жив

Де б ти не жив у цьому світі
із Україною в душі —
скрізь вишня пахне ніжним цвітом,
гудуть бандурами хрущі...

Куди б не відлітали птиці,
а повертають в рідний край,
води напиться в криниці,
снаги напиться з Дніпра...

Той потяг серцем розділяю
І посилаю почуття
на всі вишневі небокраї,
куди птахи душі летять...

Де б ти не жив у цьому світі
із Україною в душі —
скрізь вишня сяє білим цвітом
на довгім рушнику межі...

Україна

Д-р Юрій Криволап

„БЛАЖЕН, КОГО ТИ ОБРАВ І ПРИЙНЯВ, ГОСПОДИ..."

(На нев'янучий вінок св. п. Патріярха Володимира)

III

Ніхто не забороняв, хоч навколо було повно міліції. Тим часом чиновники починають стягати все більше й більше „гнобителей порядка". Час від часу на вірних зі сторони св. Софії, де перебував відділ омонівців, пускають сльозоточивий газ. Аж ось могила готова. Закривають труну, і прах Патріярха поволі опускають в землю...

...Печатається гріб цей до другого пришестя Господа нашого Ісуса Христа...

Падають грудки землі. Раптом відчиняються ворота дзвіниці і вилітають з диким виразом обличчя, в шоломах, з палицями і щитами в руках, омонівці і без попередження починають бити всіх підряд — духовенство, депутатів, журналістів (цих з особливою насолодою), жінок, людей похилого віку, дітей...

Б'ють з насолодою. Чиновники незалежної України, як колишні слуги вана Грозного, Палкіна чи Леніна, Сталіна та їм подібних знайшли розвагу, перед світом задемонстрували свою гуманність на спинах та головах людей свого народу! І напевно не одному в'пам'яті навіки закарбується сцена збитої з ніг омонівцями старшої жінки, української матері, яка своїми порепаними від тяжкої праці на землі руками намагалась пригорнути до своїх грудей та оборонити від побоїв юнака, який стікав кров'ю. Так, Богдане, дивись і молись! Молись і проси прощення... Патріярх простить, але чи простить тобі і сучасним чиновникам ота українська мати, заплакана і облита невинною кров'ю свого сина?! Можливо, хлопці і офіцери в беретах, які вчинили глум над народом в ім'я „чорний вівторок", 18-го липня 1995 року, не винні?! Вони лише виконували наказ „очистить" площу. Але хтось давав той наказ? Хотілося б глянути в очі того звіра в людській подобі. Справжньою ж людиною такого не можна назвати.

...Ті, що надіяться на Господа, страшні для ворогів... бо очі їх піднесені на небеса...

До розритої, недосипаної могили довго нікого з вірних не допускали. По майдані валялися закривавлені хоругви, прапори, квіти, жіночі черевики... Калюжами стояла невинно пролита людська кров. Кров пролита в незалежній Україні біля мурів української святині святинь! Кров пролита братом у брата! Яких жах! Який біль душі!

Так з оцим ви хочете нас завести в XXI століття, чиновники влаєть імущих?

...Десь коло 9-ої години вечора міліція зняла охорону. Поволі почали підходити з засвіченими свічками люди, духовенство. Почали засипати могилу, яка з кожною новою грудочкою землі ставала все вища і вища. До неї притулили хреста, прикрасили квітами та вінками. У глиняних глечиках запалали свічки...

Так земля українська, скроплена слізьми та невинною кров'ю, прийняла в свої рідні обійми тіло вірного Слуги Божого, Патріярха Київського і всієї України УПЦеркви — КП, в мирі Василя Романюка.

Прийняла вона його біля воріт, під мурами української святині, на „нашій", але покищо „не своїй землі".

...Всі згрішили, і позбавлені Божої слави...

Повно думок... Тисячі думок! Хто відповідає за цей, свідомо кимось інсценізований злочин, який було розіграно на майдані біля святої святині? „Своїм", „чужим" чи обом залежало на тому, щоб отак скомпромітували в очах цивілізованого світу український народ, його Уряд, його Президента? В цей „чорний вівторок" ми зганьбили і „звоювали" самих себе.

(Закінчення буде)

Кримський...

(Закінчення зі стор. 1)

правлені проти самої суті автономної республіки, утискують права і свідчать, що керівництво України не має наміру розглядати питання внутрішнього облаштування самої України і дотримується унітарних принципів. На його думку, Автономна Республіка Крим тепер не може розпоряджатися своїм майном. Указ про органи державної влади Л. Грач оцінив як „продовження лінії Кучми та його команди на знищення рад як органів влади". „Ці два укази остаточно розвіяли міт про те, що Крим, як автономна республіка, може претендувати на особливі права як в економічній, так і в політичній сфері. Після цих двох указів від Автономної Республіки Крим залишається тільки вивіска", — вважає Л. Грач.

Голова кримської Колегії адвокатів Володимир Зубарєв неоднозначно оцінює згадані укази Президента Л. Кучми. „Крим не має достатнього рівня суверенітету, щоб брати участь у програмі приватизації і не має права робити це в такому обсязі, в якому має право робити ціла держава", — сказав юрист і визнав цей закон цілком слушним. Щодо указу про органи державної виконавчої влади Криму В. Зубарєв зазначив: „Небезпека полягає в тому, що цей указ неодмінно приведе до посилення виконавчої влади на шкоду іншим гілкам влади — законодавчої та судової. За словами Зубарєва, ідея закону про владу, який перетворився на Конституційний договір, передбачала розвиток не тільки органів вищої влади, але й місцевого самоврядування. Тепер цього не відбулося, що сприятиме посиленню особистої влади і спричинить серйозні порушення демократії.

Посадник Красноперекопська Сергій Куніцин розіслав по органи виконавчої влади назвав „вірним кроком", бо, на його думку, „вийти з економічної кризи можна лише за рахунок посилення вертикалі виконавчої влади", але посилення самої влади — без проведення економічних реформ — також нічого не дасть.

Призначений минулого тижня голова Фонду державного майна у Криму Олексій Головизін сказав, що розпочне свою діяльність з малої приватизації та приватизації об'єктів незавершеного будівництва. За його словами він має намір створити позабюджетний фонд, з якого надходитимуть інвестиції для великої приватизації у Криму. На його думку, „нові багаті" зможуть купити 30 відсотків власності у Криму, а решта „належатиме народові та державі".

У ЧЕРГОВОМУ ЗВІТІ департаменту юстиції стверджується, що в американських тюрмах на кінець минулого року перебувало 5.1 млн. громадян, що становить 2.7 відсотка дорослого населення країни. Тенденція є такою, що від 1980 року кількість в'язнів потроїлася. Приблизно 21 відсоток усіх, хто відбуває умовне покарання, складають жінки, серед довічно звільнених їх було 10 відсотків. Серед жінок 58 відсотків були білі, а 32 відсотки — чорні.

Дирекція Всеукраїнського Фестивалю „Червона Рута"

висловлює глибоку українську подяку всім українцям діаспори за допомогу в проведенні фестивалю в Криму. Фінансова допомога отримана від вас, буквально, врятувала Фестиваль від зриву і дозволила успішно його завершити. Вашу допомогу ми розцінюємо, як свідчення вашої політичної далекоглядности, оскільки ви розумієте, що від пропаганди української мови і культури серед населення зросійщених регіонів України залежить майбутнє нашої незалежності і державности.

Повідомляємо, що з 22-го жовтня по 20-те листопада 1995 року дирекція фестивалю планує організувати і провести перший етап гастролей переможців фестивалю „Червона Рута – 95" в Криму, південних та східних областях України. Дирекція фестивалю, на жаль, не має можливості фінансувати власними силами ці гастролі (ціни на житло, транспорт, оренду концертних майданчиків, реклами, апаратуру і т. ін.) тож просимо вас допомогти.

Чеки просимо виставляти на:

Chervona Ruta Festival
c/o Mrs. Alexandra Juzeniw
206 E. 9th St., New York, NY 10003

З повагою і вдячністю

За дирекцію

Тарас Мельник Оля Вовк Анатолій Калиниченко

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foxkdmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4638

Чи ви є у пошуках за догідним приміщенням, де ви або ваші рідні могли б провести спокійно та безпечно пенсійні літа?

Якщо ви є членом УНСоюзу і в доброму здоров'ї для вашої вигоди ми вам пропонуємо!

- смачні харчі — 3 рази на день,
- всі послуги домашнього господарства,
- велика приватна кімната з лазничкою, телефон за додаткову оплату,
- спільна вітальня,
- поблизу Союзівки — пішком українська католицька церква Святої Трійці,
- шпитальбіддалений лищ 10 хвилин їзди автом,
- чудові поляни та свіже гірське повітря,
- місцева транспортація до крамниць,
- літні розваги,
- чудова нагода набути нових приятелів та зустріти давніх,
- без інвестиції грошей,
- тільки одна місячна оплата,
- вашу родину та приятелів завжди радо вітаємо, де одночасно можуть мати кімнату для перебування.

ПЛЯНУЙТЕ ВАШ ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІДПОЧИНОК НА СОЮЗІВЦІ
ДЕ ВАШЕ ПОСТІЙНЕ ПЕРЕБУВАННЯ БУДЕ У РІДНОМУ ОТОЧЕННІ БЕЗПЕЧНЕ ТА БЕЗЖУРНЕ

У справі інформацій просимо тел.
УНСоюз (201) 451-2200

У „Свободі" в ч.106 з 7-го червня ц. р. появилася стаття О. Кузьмовичу про підготовчу працю кінофірми „Воля ХХ" над фільмом про гетьмана Івана Мазепу.

Як представник цієї фірми і близький співпрацівник Івана Гаврилюка, хочу познайомити читачів газети з цим відомим кіноактором.

Хто ж І. Гаврилюк та ним очолювана кінофірма „Воля ХХ"?

Познайомилися ми з Іваном в листопаді 1990 року на сіднейському летовищі. Він приїхав до Австралії на запрошення Товариства Бізнесменів та Професіоналів. Разом з чоловіком мали ми приємність гостити його в нашій хаті. Український кінематограф цікавив мене давно. Не раз писала і виступала на цю тему в своїх радіопрограмах. Тож була вдячна долі, що вона звела мене з І. Гаврилюком. З небагатьох доступних нам матеріялів знала, що він — чи не найпопулярніший кіноактор в Україні. А мала я нагоду сама переконатись в тому, якої високої кляси він артист. Бачила його за працею.

У травні 1991 року (була я тоді гостем його кінофірми) Іван показав мені кіностудію ім. Олександра Довженка, де він працював 24 роки. Він сам займався озвучуванням фільму „Карпатське Золото". Кадри, які я бачила, справили на мене незабутнє враження. Бачачи й докладно знаючи обставини, в яких йому доводиться працювати, я пошкодувала, що не є мільйонеркою і не можу йому допомогти фінансово, аби зникли всі ті численні проблеми — його та фірми. Брак коштів та власного приміщення і привів Івана на кіностудію.

І. Гаврилюк народився у мальовничому селі Йосипівці, в краю Маркіяна Шашкевича, недалеко Олеського Замку. Випала нагода й побувати з ним у його селі.

Доля звела Івана замолоду з добрими людьми: Романом Лубківським, Михайлом Косівим, які порадили йому йти в театр. Згодом опинився він в Києві у театральному Інституті, познайомився з Іваном Миколайчуком, який не тільки взяв його до себе на помешкання, а й увів у казковий і жорсткий світ акторства. Так, жорстокий, бо вийти на певний рівень у тому світі страшенно важко, а часом і неможливо.

Іванові таланило. Ще студентом знявся у фільмах „Анничка", „Хліб та сіль", „Захар Беркут", „Жива вода". Критика відразу виріжнила гру І. Гаврилюка, і по закінченні акторських студій він отримав працю в кіностудії ім. О. Довженка.

Іван від природи трохи сором'язливий. І гордий. Нікого й нікого нічого не просив. Ні перед ким не кланявся. Виступав завжди гостро. Наслідки не забарились. В 70-их роках залишився без праці, тобто не знімався. Змушений був піти працювати вантажиком в овочеву крамницю. Вісім разів викликали його до КГБ.

В доробку І. Гаврилюка — вісімдесят фільмів. Не всіма своїми ролями він задоволений. Серед його улюблених стрічок, окрім уже згаданих, „Багряні береги", „Ті, що йдуть за горизонт", „Кармелюк", „Небилиці про Івана", „Гори димлять", „Спокута чужих гріхів.".

І. Гаврилюк та кінофірма „Воля ХХ"

Останні три його фільми це „Чорна долина" (про отамана І. Сірка) „Карпатське золото", „4 листи фанери".

Чотири рази він ледве не загинув — зберегло Боже провидіння. І. Гаврилюк, до речі, пише чудові вірші. Ось два зразки:

Коли відходить поїзд,
Здається навіки,
Тіка між маків в поле
І юність, і роки...

Іван Гаврилюк у фільмі „Карпатське золото"

І стукають колеса
І радість, і журбу,
І впадуть сльози десь там
На ранок і косу...

Україні

Я в Твоїх очах, Україно,
втопився,
В ту ще ранню осінь—
Мов із вітром ожевшися —
І він мене носить.
І море любові,
І гори довіри, і краплю надії
До уст Твоїх зносить!
Як міг би я горе Твоє
все забрати —
І скласти на плечі Твою
всю печаль —
За Бога самого
я був би багатшим.
Та тільки за Бога
Багатшим я бути не можу,
на жаль.
Тобі, я в цю осінь сто весен
дарую —
Джерело із правди, вінок
із роси.
Я скоро прийду! Тебе зацілую
Ти зорі у коси вплети...

І ось відомий кіноактор І. Гаврилюк разом з однодумцями створює кінофірму „Україна" (в 1993 році перейменована на „Воля ХХ"). Положення кінематографу в Україні все було в незадовільному стані. А коли на початку 90-их років міністерство Культури припинило всі дотації на продукцію кінофільмів, кіностудія ім. Довженка цілковито припиняла свою діяльність. Кінематографісти були змушені самі шукати шляхів не тільки у творчій праці, але й для виживання.

За сприянням птахофірми із Снятина фірма „Воля ХХ" завершила фільм „Карпатське Золото", прем'єра якого відбулася 12-го жовтня 1992 року в Києві. Мала я нагоду бути на цій прем'єрі. Знову ж за сприянням Коломийської міської ради завершено в 1992 році фільм „4 листи фанери".

Студія випустила фільм „Все добре". Тепер завершується фільмування кіна про Бузьк з приводу 900-ліття міста, яке припадає на 1997 рік. Фільм за сценарієм І. Гаврилюка (режисер Василь Вітер, оператор М. Гончаренко) фінансувала міська рада Бузька, посадником якого є В. Присташ.

Іван Гаврилюк мріяв про створення історичної картини про Северина Наливайка за твором письменника Миколи Вінграновського. Була я присутньою при переговорах і домовленнях з цього приводу в жовтні 1991-го року.

Відтак творча група кінематографістів на чолі з відомим кінорежисером Леонідом Осикою — одним із засновників поетичного кіно — почала працювати над проєктом кінострічки „Легенда про Довбуша".

Щоб створити згадані картини з нашого далекого минулого, з нашої цікавої і складної історії, які потребують декорацій, пошиття складних костюмів, треба багато грошей. А де їх узяти під сучасну пору, коли в Україні економічна криза? Задуми про кінострічку такого типу залишилися в шухляді. А І. Гаврилюк та його колеги без праці. Це не могло не відбитися на здоров'ї Івана. Від нервів, від безперспективи праці він 7-го червня ц. р. попав у лікарню, де перебував три тижні. Приступ серця положив його в ліжко, саме в цей час, коли в Чернівцях вмирав наш спільний друг співак Назарій Яремчук. Незабутній Назарій помер 30-го червня ц. р. І. Гаврилюк вийшов з лікарні 1-го липня...

Та, навіть будучи хворим, Іван з лікарні слідкував за ходом праці Львівської Асоціяції Сток Компанії (ЛАСТ), яка випустила акції — гроші з продажу, призначені на фінансування фільму про І. Мазепу. Наголошую, що у створенні картини братимуть участь відомі творчі люди нашої Батьківщини, які не байдужі до відродження українського кіномистецтва.

Актуальність кінофільму про гетьмана І. Мазепу, зумовлена тим, що саме сьогодні з екранів кіно в Україні на глядача виливаються брудні потоки патологічної жорстокости, відвертої порнографії, ненависти, саме сьогодні, як ніколи, людям, а особливо майбутньому України — підліткам, юнацтву, душі яких уже серйозно скалічені кіномакулатурою — потрібні фільми, які привернули б їхню увагу до історичного, геройського минулого нашого народу, до мужности, людяности...

І. Гаврилюк надіється, що зі своїми однодумцями створить цей історичний фільм. Було б добре, якби бізнесмени і багаті люди, не байдужі до сивої давнини й культурного відродження України, прийшли йому на допомогу. Таку допомогу обіцяли Іванові не раз в цій праці. Приймав його і Л. Кравчук, колишній Президент України.

Якщо хтось хотів би скласти пожертву на фільм про І. Мазепу, можна це зробити, надсилаючи чеки до: Karpaty „Ukrainian Credit Union, Ltd., 27-29 Church St., Lidcombe, NSW, 2760 Australia; конто „Volia XX Film &Video" no. 323801.

І. Гаврилюк та його співпрацівники сердечно дякують заздалегідь за таку пожертву.

Марічка Чигрин-Галабурда

Міністер...

(Закінчення зі стор. 1)

оцінює політичну послідовність України, із повагою ставиться до нашої країни", — зауважив міністер.

У ході візити українська делегація обговорила питання військового співпраці. В ухваленому за підсумками візити повідомленні українська сторона висловила вдячність Пакистанові за допомогу у поверненні на батьківщину або з'ясуванні долі полонених і тих військовослужбовців українського походження, що пропали безвісти під час війни в Афганістані. Пакистан зі свого боку висловив готовність співпрацювати з Україною у вирішенні цієї проблеми й надалі.

Україна і Пакистан, зазначається в повідомленні, обмінялися думками щодо проблем зміцнення миру і стабільности в Європі та Азії, зокрема, з питань запобігання збройним конфліктам в обох регіонах, особливо у зв'язку із подіями у колишній Югославії, Кашмірі та порушеннями прав людини у цих регіонах. У повідомленні наголошується на необхідності розв'язання цих конфліктів на підставі дотримання резолюцій ООН і двосторонніх переговорів.

ПРЕМ'ЄРА ВИСТАВИ „ЛЮБИЙ БАЛАМУТЕ" БУДЕ В НЮ ЙОРКУ 8-ГО ВЕРЕСНЯ

Через неточне подання дати прем'єри вистави на пошану Л. Крушельницької і відзначення 45-річчя Студії Мистецького Слова в Ню Йорку, інформуємо ще раз, що вистава відбудеться в Українському Інституті Америки у суботу 9-го вересня о год. 7:30 вечора, в Нюарку заходами місцевого Відділу Союзу Українок 16-го вересня, а у Філядельфії 23-го вересня. Дальші дати виступів наших акторів з України з п'єсою „Любий баламуте" для відзначення 80-річчя Л. Крушельницької і 45-річчя Студії Мистецького Слова подамо в чергових числах „Свободи".

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів та знайомих, що в понеділок 28-го серпня 1995 р., відійшла у вічність на 92-му році життя наша найдорожча ніколи не забутня МАМА

бл. п.
ЕВДОКІЯ БИЦОК
нар. в селі Купчинці Тернопільської області.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в п'ятницю 1-го вересня 1995 р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, а відтак на українській православній цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила в смутку:

дочку — ОЛІЮ з мужем ВОЛОДИМИРОМ ГАЛЬМА
сестрінків — МИРОСЛАВА і АННУ ДИКИХ в Чикаго
— АННУ ДУМКУ

та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

З болем повідомляємо родину, приятелів і знайомих що у вівторок, 28-го серпня 1995 р. у Гекенсак, Н. Дж. відійшов у вічність на 74-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ПЕТРО ЦІНИК

Горем прибита родина:

дружина — АННА
дочки — ОЛЯ
— НАДЯ з мужем і донями ЛЯРИСОЮ і АНДРЕЄЮ
— МАРУСЯ
— ІРЕНА з мужем і донею

Тіло виложене у похоронному заведенні Когута, 86 Вест 14 вул. у Байоні, Н. Дж.

ПАНАХИДА у четвер о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН у п'ятницю 31-го серпня в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сіті на цвинтар в Норт Арлінгтон.

Горем прибита родина

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

СВ. П.
ІРИНИ ГОШОВСЬКОЇ
з дому Приплесь

буде відправлена заупокійна Служба Божа з Панахидою в суботу 9-го вересня 1995 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Просимо згадати покійну у своїх молитвах.

ПРИЯТЕЛІ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов несподівано у вічність 11-го вересня 1994 р. наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІТО та БРАТ

бл. п. д-р мед.
ПЕТРО МОЦЮК

Висловлюємо нашу найщирішу подяку родині, приятелям та знайомим, які прибули на похоронні відправи та віддали останню пошану і прислугу покійному.

Дякуємо усім, що особисто, телефонічно чи листовно висловили своє співчуття, за Службу Божі, квіти та пожертви на добродійні цілі в пам'ять покійного.

Щира подяка Владиці Іннокентію Лотоцькому за відправлення Панахиди в похоронному заведенні. Дуже дякуємо проф. Ярмиовичу за провадження катедрального хору. Складаємо щиру подяку за виголошені слова про покійного: д-рові М. Харкевичу від УЛТПА, проф. М. Семчишину від НТШ та д-рові Юрієві Мельникові в анг. мові від родин англомовних приятелів.

Висловлюємо нашу найщирішу подяку Владиці Іннокентію Лотоцькому, о. Аврагаму Міллеру та діякоиові Михайлу Городиському за відправлення у катедрі св. о. Миколая поминальної Служби Божої і Панахиди та за вворушливу проповідь.

Дружина з родиною

НА СЛУЖБИ БОЖІ ЗЛОЖИЛИ:

д-р О. Моцюк, д-р Ю. Мельник, С. і р. Малюк, В. Столярський, Ю. і М; Малецькі, д-р П. і О. Пундій, д-р В. і Р. Лончина, С. Р. Мельник, д-р І. і Р. Попович, родина Бобьо, Ю. і О. Яримович, Р. і М. Кошевич, Г. і Т. Куликівські, д-р А. і О. Вишницькі, д-р Р. і М. Вітковський, О. Калимон, д-р С. Павлинський, М. і Р. Міцелі, L. and T. Madan.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

УЛТПА — Головна Управа, УЛТПА — Відділ Ілліной, родина Пундій, О. Мельник, родина Демусів, д-р Н. Целевич, Г. і М. Дорош, д-р І. Малиняк, родина Залуцьких, д-р Ю. Левицький з родиною, д-р Б. і Л. Іваниць з родиною, д-р В. Маріяберд, Д. і І. Залуцький, д-р Я. і О. Іваниць, St. Anthony Hospital Medical Staff and Administration, O. Weaver, Fil family, J. and S. Modzelewski, P. and M. Francis, G. and B. Dunkley and Sharon, E. Desaperiera and family, Joice Barrett, Sue Sivak, Cathy Albright, D. i N. Baron.

НА ФОНД ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

по 100 дол. — д-р Т. і М. Трусевич, д-р А. і В. Хрептовські, д-р М. Коленський, д-р П. і О. Пундій, д-р П. і І. Джуль, д-р В. і Р. Лончина, д-р Р. і М. Дикун, Г. Харук, д-р Р. і Г. Сосенко, д-р Д. і М. Процикі, д-р М. Клодницька, Оксана Мельник, д-р А. і Л. Пундій, д-р М. і Д. Грицаляки, д-р О. Моцюк.

по 50 дол. — д-р О. і Л. Шандра, д-р В. і О. Марчук, д-р М. і О. Харкевич, д-р В. і З. Ястремські, І. і В. Фіц, д-р Я. і Я. Панчук, Dr. M. i Z. Orth, д-р Я. і О. Іваниць.

25 дол. — д-р Г. і Г. Щербанюк

по 20 дол. — Ю. і Л. Самбор, д-р А. Столярський.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В ЧИКАГО, Ілл.

100 дол. — д-р О. Моцюк.

по 50 дол. — д-р Ю. і С. Грицеляк, д-р І. С. Ткачук, д-р А. і Т. Бровар, Dr. A. Gonzales.

25 дол. — д-р Л. і О. Мурські

20 дол. — D. D. Bert

10 дол. — Dr. D.J. Sabath

НА УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТЕР В ЧИКАГО, Ілл.

по 100 дол. — д-р О. Моцюк, д-р Ю. і О. Сидор

по 50 дол. — д-р Ю. і М. Сосенко, д-р В. і Н. Процик

40 дол. — М. Татарин

по 30 дол. — М. і Н. Маршал, А. і L. Esposito

по 25 дол. — Н. Іванів, д-р А. і Л. Кесала, Т. і О. Турчин, D. і J. Lockman

по 20 дол. — М. Дорожинська, Л. Семків

15 дол. — д-р М. і Т. Ястремські

по 10 дол. — д-р Е. З. Бурачинські, І. Мрищук, R. Kerzisnik, M. Rom

НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД УЛТПА:

500 дол. — д-р Р. Смик

НА ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ:

50 дол. — Редактор В. Маркусь

НА ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ім. Т. ШЕВЧЕНКА:

20 дол. — О. Стефанська

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ:

д-р Б. і І. Целевич

РАДИКАЛЬНІ РОСІЙСЬКІ комуністи, яким не вдалося домовитися з Компартією Російської Федерації про співробітництво перед виборами, створили власний виборчий блюк під назвою „Комуністи — Трудова Росії — за Советський Союз". Відтак до блюку приєдналися Російська комуністична партія—КПСС, Об'єднаний фронт трудящих, Конгрес советських жінок. У своїй політичній програмі блюк виступає проти приватної власности на засоби виробництва, за збереження колгоспної системи і державної монополії в промисловості.

ЯПОНСЬКА ГАЗЕТА „Ноган Кейдзай" повідомила, що Північна Корея збудувала „засекречений підземний об'єкт", який має безпосередньо відношення до ядерних плянів Пйонґянгу. Цю інформацію підтвердив зять північнокорейського прем'єр-міністра Кан Мен До, який втік у травні минулого року до Південної Кореї. Він сказав, що своїми очима бачив цей об'єкт. Відтак ці дані перевіряла американська розвідка з допомогою сателітів. Аналіза фотографій привела до висновку, що таємний ядерний об'єкт справді існує в гірській ущелині у північній провінції Чагандо.

Відлуння про Український фестиваль у Перемишлі

Об'єднання Українців в Польщі вирішило у цьому році від 29-го червня до 2-го липня ц. р. перевести вперше в княжому місті Перемишлі XIV Фестиваль української музики, пісні і танцю. Такі фестивалі української культури — це одна з найбільших імпрез, яка в широкому розумінні представляє не лише культурні надбання українців з Польщі, але охоплює всесторонній культурний доробок, в якому відзеркалені культурні здобутки цілого українського народу.

Ще за часів Українського Суспільно-Культурного Товариства були намагання організувати фестиваль у Перемишлі, але тодішня комуністична влада не дозволяла такі наміри зреалізувати. Втім, і тепер ОУП доклало багато зусиль подолати всякі бар'єри та перешкоди, щоб розпочате діло довести до успішного завершення.

Після Львова Перемишль — найстаріше місто, один з найважливіших осередків української культури в Галичині. Це місто — столиця окремого українського князівства, в якому княжили Рюрик Ростиславич (1087-94), Володимир Ростиславич (1094-1124), його сини Ростислав (1124-30 рр.) і Володимирко, знаний в історії зі своєї рішучости та могутности в ділах.

Місто розстановане на межі між Польщею і Україною. Після Другої світової війни Перемишль приєднано до польської держави. У вислід чим далі, то більше ники всякі сліди української той там присутности. Від ліквідації українських назв вулиць, шкіл, бібліотек, до ліквідації в наш час національної орнаментики на будинках, зруйнування копул на українських церквах, які навіть візуально творять українськість міста. Українськість Перемишля засвідчують не лише церковні копули, але й цвинтарі, а також назви довколишніх сіл (Клюковичі, Молодовичі, Поздяч, Невістка та цілий ряд інших), врешті, засвідчує це правдива історія, яку в наш час деякі сили у Польщі подають знову тенденційно.

Перетривали старовинні мури усі негоди, окупації і вандалізми. Тому з такою симпатією українці в Польщі ставляться до труду своїх предків, бо це як кажуть, мозолі діда і прадіда. Це ж земля, в якій спочивають наші діди і прадіди. Вони любили і обороняли цю землю і передали нам палку любов до неї. У Перемишлі нам здається, що ми в маленькому Києві. Тут до війни не лише лунала, але просто гриміла українська пісня.

Можна лише пограгулювати організаторам, що для фестивалю вибрали Перемишль. Місто з такою прекрасною традицією, яка видобуває з душі неповторну красу українського мелосу, розбуджує зацікавлення, любов і єдність, потрібну не лише українцям. Вона також допомагає пізнати нашого найближчого сусіда, поляків.

Українські фестивалі в Польщі започатковано в 1967 році у Сяноці. Їх відвідали сотні тисяч глядачів і десятки тисяч показали своє вміння у виконавстві. В моїй душі дзвенять ці мелодії сперед років, незабутніми залишаються організатори і глибоко до душі припали їхні виконавці. У Перемиському фестивалі серед виконавців виступили такі колективи, які співали це на першому фестивалі. На жаль, нема вже з нами незабутнього Ярослава Полянського — співорганізатора хору „Журавлів" і довголітнього їхнього диригента з Варшави. Померла також Ая Вальковська з Гданська, організаторка мішаного хору і його диригентка. Рівно на місяць перед відкриттям фестивалю у Перемишлі померла одна з найбільш заслужених діячів в житті української музичної культури Перемишля і цілої Польщі проф. Ярослава Поповська. Це люди, які добре розуміли, що в нашій пісні є все: „...і древня наша слава, Володимира хист і мудрість Ярослава".

Як минулі фестивалі, так і цей останній намагалися на своїх високолетних крилах принести людям велику радість художнього мистецтва, душевно зворушити, внести мир і злагоду, воскресити святий вогонь і доконати обмін духових цінностей.

На жаль, не так сталося, як гадалося. Замість зустріти понад 600 виконавців і кільканадцятитисячну публіку фестивалю з традиційним хлібом-сіллю, вдарити на знак привіту в усі костельні і церковні дзвони, з найбільш пристижного стадіону випустити сотні голубів у перемиське небо, багато місцевих поляків з'єднали зусилля, щоб імпреза зазнала неуспіху.

До того часу ми, говорячи про шовіністи, мали на увазі німців, росіян, англійців та інших, але чомусь ми намагалися не бачити його серед поляків. Пригадаймо хоч деякі підставові факти з історії польсько-українських взаємин.

Від проголошення самостійности польської держави 11-го листопада 1918 року, від перших її днів існування деяким польським політикам снилась Польща від „моря до моря". З тих снів народилися ненависть і шовінізм супроти українців, які своїм існуванням становили перешкоду в реалізації тих солодких польських снів. Шовіністичні кола Польщі спирали свою політику на т. зв. „Пляні знищення Українства", що його написав ксьондз Кубаля ще в 1714 році. Цей „план" закладав, щоб не пропустити жодної нагоди для осягнення своїх цілей. Виховний на цій ідеології С. Жеромський пізніше писав: „Не віддати Львова, не віддати Познання, не віддати морського берега, не віддати Вільна — москалям, німцям, литвинам, нікому! Хто по наші землі посягне рукою, того затяти на смерть, а не віддати! Поліція, озброєна в знаряддя тортур — це одинока гарантія Польщі".

З цієї „теорії" випливає у 1930-их роках пацифікація Галичини, ув'язнювання свідомого українського елементу в Березі Картузькій, дике нищення унікальних українських церков на Холмщині і Підляшші після насильницької акції „Вісла". Безумства і численні провокації, вбивства під час і після Другої світової війни. Боженівельні злочини під час депортації акції „Вісла", ув'язнювання до концентраційного табору в Явожно зовсім невинних людей, серед них старих і дітей. І по сьогоднішній день ці злочини не засуджені сучасним польським урядом. А тим часом цей уряд хоче увійти до Ради Європи, до кола вільних народів, забуваючи, що не може бути волі без справедливости.

Вістка про організацію фестивалю в Перемишлі немов електричним струмом потрясла нечисленну, але шовіністично настроєну групу поляків. Вони б воліли, щоб у Перемишлі радше відбувся землетрус, ніж український фестиваль, і розвинули провокативну діяльність. Цю групу очолює Станіслав Жулкевіч — голова Товариства орльонт перемиських. Група безкарно діє вже декілька років, знаходячи тиху підтримку у місцевій владі. Щоб викликати замішання і заколот в організації фестивалю, незнані хулігани знищили пам'ятник воїнам УПА в Грушовицях і в Млинах, на могилі композитора о. Михайла Вербицького — автора музики до українського гимну. На мурах міста відновили антиукраїнські написи, писані під час насильного забрання українського катедрального собору, а саме: „Українців — до газу!", „Смерть Україні!", „Забий українця!". Герб України, Тризуб, в кількох місцях міста висів на шибениці. Засоби масової інформації у своїх публікаціях по-різному представляли ці матеріяли, крайньо ворожі до українського народу. Шовіністичні перемиські організації 8-го квітня ц. р. звернулися до суду та прокуратури з вимогою заборонити діяльність Об'єднання українців у Польщі, за те, що вони принципово ведуть українську діяльність. Перемиська влада не тільки не засудила шовіністичного бруду, який плямив на весь світ цілий польський народ, але звернулася до тих шовіністичних організацій за порадою, чи погодитися на організацію фестивалю. Така потреба влади спричинила напружену атмосферу навколо цієї культурної імпрези.

Місцева газета „Жиче Пшемиске", ч. 27, на першій сторінці надрукувала статтю Яцека Швіца „Проба вогню", яка характеризує антиукраїнську атмосферу довкола фестивалю, засвідчує, що Перемишль рясніє від антиукраїнських написів, намальованих шибениць, закликів про бойкот фестивалю. У ніч з 22-го на 23-го червня на мурах школи ім. М. Шашкевича появилися антиукраїнські написи, а два дні пізніше підпалено макету України, яка висіла в коридорі школи. Повибивано в школі вікна і знищено цілий вітраж. Підпалено головні двері до будинку ОУП в Перемишлі, де знаходилося головне бюро фестивалю. Плякати фестивалю здирали зараз після їх розвішання. Ті події спостерігали 75 акредитованих журналістів. Автор подає, що на вул. Дворського сталося два вибухи, петарду військового походження було вкинуто до кімнати, де були діти, учасники фестивалю. Лише завдяки щасливому збігові обставин обійшлося без жертв. Була також спроба підпалити автобус, який стояв поруч будинку, де знаходилося 128 учасників фестивалю. Цей бандитський акт здійснили найманці Радикально-народового фронту, закінчує свою статтю Яцек Швіц.

Цікаво передає свої спостереження про фестиваль Ягенка Вільчак у статті „Фестиваль духів". Вона всесторонньо прослідкувала факти, які відносяться до все зростаючої конфліктової атмосфери в місті над Сяном. На увагу заслуговує факт, між іншим, покликується на Архієпископа перемиського Юзефа Міхаліка, який сказав: „Вірні римо-католики і греко-католики, перемишляни, що живете тут від століть у згоді і любові, молитесь разом, відтинайтеся від тих ворожих написів! То провокація, на яку не дайтеся!" Від часу свого приходу до Перемишля Архиєпископ Юзеф голосить братолюбіє, яке пливе з Євангелії і якого допоминається наша нова епоха. Він відмовився посвятити пам'ятника Орльонт Перемиських, бо в проводі цієї організації стоять люди реакційних поглядів.

Стаття „Чотири дні в Перемишлі", якої авторкою є Луція Вітлянська, описує мистецькі виставки у Казимировському замкові, оцінює концерти церковної музики, що відбувалися в римо-католицькій і грекокатолицькій катедрах, та звертає також увагу на естетичну цілісність виступів і дає їм високу оцінку. На тлі атмосфери фестивального Перемишля Адам Важеха друкує інтерв'ю з Петром Тимою в ряшівських „Новинах".

Неможливо перелічити цілу низку статтей, радіових і телевізійних передач, які своїм змістом пов'язані з темою фестивалю. Підкреслимо: шовіністичні кола Перемишля створили такий клімат, що зайшла потреба 18-го і 19-го травня цього року відбути виїздну сесію Комісії національних меншин сейму. Про цю подію детально описано в щоденнику „Жеч Посполіта", ч. 121, з 26-го травня, автором якої є Анджей Качинський. В цій статті, п. з. „Страхи на ляхи", віддзеркалено правду і про так звані патріотичні, а насправді шовіністичні угрупування, які втратили почуття всякої людської гуманности. В цій статті обговорено також задум переведення фестивалю в Перемишлі і уділену апробату цього переведення міністром культури Міхалом Ягеллою, якому ці елементи письмово погрожували.

Свято пісні урочисто відкрив Мирон Кертичак — секретар ОУП, голова Оргкомітету фестивалю. Виступив міністер М. Ягело, який подякував усім людям доброї волі, завдяки яким ця імпреза здійснилася. З коротким словом привіту виступив в. о. міністра культури Микола Яковина, на гоноровій сцені були присутні представники та ієрархи церков, гості Львова і Перемишля. Письмові привіти надіслали Президент Леонід Кучма, міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко, міністер закордонних справ Польщі В. Бартошевський та голова сеймової Комісії національних меншин Я. Куронь.

Високий рівень виконавців фестивалю — від фолькльору до естрадної музики, від церковної і клясичної до творів сучасних композиторів. Ось назви тих колективів: „Проліски" з Білого Бору, „Бандура" з Перемишля, „Полонина" та „Кичера" з Лігниці, „Збирана Капеля" з Команчи, „Верховина" з Варшави, „Поліські Соколи" з Житомира, Україна, „Ослав'яни" з Мокрого, „Думка" з Гурова Главецького, „Діброва" з Хотинця, „Київ" з України, хор „Журавлі", збірний з цілої Польщі, та інші, які своїм мистецтвом стверділи, що культури не зупинити, вона промовляє до всіх, багатих і бідних, письменних і неписьменних, своїх і чужих, до тих, у кого в грудях б'ється живе серце.

Не змогли її задушити жодні наїзники і вороги України, які ницили з такою люттю її творців і виконавців кобзарів, лірників, дударів, бандуристів тощо. Царі забороняли її своїми указами, шовіністи знеціновали і фізично вбивали композиторів. Згадаймо безсмертних Миколу Леонтовича, Володимира Івасюка. Але пісні не вбити нікому. Це незнищима вісь народу, безпосередній прояв української душі, яка прямує крізь простір і необмежений час, як сказав наш геній Тарас Шевченко: „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине, ось де, люди, наша слава, слава України!"

Ярослав Стех

АПТЕКИ

MEDICAL PHARMACY

ВЛАСНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

ВІДЧИТУЄМО ВСІ РЕЦЕПТИ І ВИСИЛАЄМО В УКРАЇНУ ЛІКИ,
виготовлені в усіх країнах світу

ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ ТЕЛЕФОНОМ, ТЕЛЕФАКСОМ АБО ПОШТОЮ

340 College St., Toronto, Ont.

M5T 3A9

TEL.: (416) 922-4145
FAX: (416) 922-9633

V.I.M. - Parcel Express Inc.

PYSANKA

tel. (416) 604-8311, fax (416) 604-1422
2100 Bloor St. West Suite 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7

ДОСТАВА

пакунків з новим та вживаним одягом, долярів і комерційних вантажів
В УКРАЇНУ, БЕЛАРУСЬ, РОСІЮ*, ПРИБАЛТИКУ

Наші представники в США

CHICAGO, IL
American Travel Service
2222 W. Chicago Ave.
tel. (312) 235-9322

Kalyna Inter.
YAROSLAV KIT
338 S.Rohlwing Rd.
Palatine, IL 60067
tel. (708) 776-7766

NEW JERSEY, NJ
Polonez Travel Cons.
235 Main St.
South River, NJ 08882
tel. (908) 390-0244

MILLVILLE, NJ
STEVEN MUSEY
390 Geissinger Ave.
Millville, NJ 08332
tel. (609) 825-7665

BALTIMORE, MD
International Trading Co.
YAROSLAW SMETANIUK
233 South Madeira St.
tel. (410) 276-2859

MIAMI BEACH, FL (NEW)
Baltic Trading Company
1750 James Ave., Suite #3B
Miami Beach, FL 33139
tel. (305) 532-9686

ROCHESTER, NY
Ukrainian store "TARAS".
209 Ridge Rd. East
tel. (716) 544-1660

PHILADELPHIA, PA (NEW)
OKSANA of Feasterville
660 W. St. Rd.
Feasterville, PA 19053
tel. (215) 366-8816

(NEW)
Coodwill Inc.
YUCHYM & NATALKA LOUNVN
tel. (215) **333-2231**

BOSTON, MA
Globe Travel Service
1 Mc Donough Sq.
Lynn, MA 01905
tel. (617) 581-3300

HARTFORD, CT
Cosmos International
ADA USTIANOWSKA
770 Farmington Ave.W.
Hartford, CT 06119
tel. (203) 232-6600

PITTSBURGH, PA
Chester's Agency
JOHN & HILDA DZIADEK
1509 East Carson St.
tel. (412) 481-2501

SYRACUSE, NY
Overseas Connections
SOFIA CHMARA
205 South Wilbur Ave.
Syracuse, NY
tel. (315) 422-2600

BUFFALO, NY
R&R Interpostmir
ROMAN POSTEPSKYJ
108 Molnar Dr.
W. Senec , NY 14224
tel. (716) 675-7666

WESTCHESTER COUNTY, NY
STEVE & OLGA RUDYK
Inter - Postnet
1858 Pleasantville Rd.
Briarcliff Manor, NY 10510
tel. (914) 762-6514

CLEVELAND, OH (NEW)
Halych Express
VIKTOR SYSAK
5826 State Rd.
Parma, OH
tel. (216) 886-6114

VANCOUVER, CANADA (NEW)
Slavic Deli
2327 E. Hastings
tel. (604) 253-1391

Шукаємо агентів для співпраці, високі комісійні!

* існують певні обмеження

SVOBODA СВОБОДА
Established 1893
Oldest and foremost Ukrainian- language daily newspaper in the United States

The Ukrainian Weekly
Established 1933
English-language newspaper offering a Ukrainian perspective on the news

PUBLISHED BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 • (201) 434-0237

Advertising Contract

with SVOBODA — Ukrainian Daily ❑
with THE UKRAINIAN WEEKLY ❑

1-9 ads	$12.00 per inch/Sc	
10 or more ads	20% discount	Firm
24 or more ads	25% discount	Address:
52 ads	30% discount	Per:

SVOBODA — *Ukrainian Daily*
ALL ADVERTISEMENTS MUST BE RECEIVED BY NOON
THREE DAYS BEFORE PUBLICATION.
OBITUARIES ACCEPTED BY TELEPHONE DAILY UNTIL 8:30 A.M.

ADVERTISING RATES

FULL PAGE (160")	$1,800.00	QUARTER PAGE (40")	$450.00
HALF PAGE (80")	$ 900.00	EIGHTH PAGE (20")	$230.00

1. All General Advertising	1 inch, single column	$12.00
2. Fraternal and Community Advertising	1 inch, single column	$ 7.50
3. Information on Mechanical Requirements:		
a) Width of one column	1 3/4	inches
b) Length of one column	20	inches
c) Columns to a page	8	

***

THE UKRAINIAN WEEKLY (*Published in English on Sundays*)
ALL ADVERTISEMENTS MUST BE RECEIVED ONE WEEK
PRIOR TO PUBLICATION: **FRIDAY NOON.**

ADVERTISING RATES

FULL PAGE (58")	$600.00	QUARTER PAGE (14 1/2)	$ 165.00
HALF PAGE (29")	$310.00	EIGHTH PAGE (7 1/4)	$ 85.00

1. All General Advertising	1 inch, single column	$ 12.0
2. Fraternal and Community Advertising	1 inch, single column	$ 7.50
3. Four-Page Centerfold Pullout		$2,900.00
4. Information on Mechanical Requirements:		
a) Width of one column	25/16 inches	
b) Length of one column	14 1/2 inches	
c) Columns to a page	4	

ALL ADVERTISEMENTS ARE SUBJECT TO APPROVAL

Photo reproduction:
a) single column $ 9.60
b) double column $12.00
c) Triple column $12.40

NOTE:
1. A 50% deposit is to accompany the text of the advertisement.
2. All advertising correspondence should be directed to Mrs. Maria Szeparowycz, Advertising Manager.
3. Kindly make checks payable to Svoboda or The Ukrainian Weekly, as appropriate.

Джерзі Сіті...

(Закінчення зі стор. 1)

змагання поборати економічну кризу і закріпити незалежність вільної, соборної та демократичної України. Він представив також століття колоніяльного стану України та її змагання до волі у XX столітті, закінчивши своє святкове слово запереченням, що Україна після чотирьох років незалежности вже не повернеться до колишнього стану поневолення. Микола Кравець, як генеральний управитель „Авіяліній України" в Америці, розказав також про початки, розвиток і плями на майбутнє української авіякомпанії.

Подякою доповідачевіпромовцеві, музичній групі та учасникам свята закінчив цю академію Ілля Шевчук, після чого всі відспівали український національний гимн.

Три дні раніше, 24-го серпня, в міській управі Джерзі Сіті відбулася святкова церемонія відзначення четвертої річниці незалежности України, в якій взяв участь мер міста Брет Шандлер. Він виголосив промову до зібраної громади українців цього міста та вручив представникам громади підписану ним проклямацію з нагоди відзначення цієї річниці, після чого в його присутності піднесено-вивішено український прапор на міській управі. Точніша вістка про цю церемонію в міській управі вже була поміщена у „Свободі" (ч. 162 з 26-го серпня).

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

2-4-го вересня — Мистецтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клюбові першенства КЛК

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 424-го Відділу

З днем 1-го вересня 1995 року 424-ий Відділ злучиться з Відділом 422-им, якого секретарем є

ВАСИЛЬ ЄВТУШЕНКО

Просимо членів 424-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 422-го Відділу на адресу:

Mr. Wasyl Jewtushenko
11632 Barlow Street
Philadelphia, PA 19116
(215) 677-3386

ЗЛЕ БУДЕ...

(Закінчення зі стор. 1)

зовсім не те, що хотілося б сербам. Тому ми сподіваємося, що вони зрозуміють, в якій мірі ці найближчі два тижні будуть вирішальними для долі регіону",— підкреслив Р. Голбрук.

Тижневик „Нюзвік", покликуючись на джерела інформації в Адміністрації ЗСА, пише, що бомбові удари проти сербів можуть стати систематичними, якщо серби відкинуть нові американські ініціятиви.Метою тих ударів буде не дозволити боснійським сербам захоплювати нові території і в той самий час поспиняти боєздатності мусулманських формацій, які, як відомо, значно гірше озброєні, ніж серби.

Однак справа ще залежатиме від наставлення партнерів ЗСА в Европі, а вони вже мають деякі претенсії щодо нового американського мирного пляну для Боснії. Так що бомбові удари взагалі можуть не відбутися через вето европейців, яким тяжко вгодити.

Втім, і з боснійської сторони американський плян не викликав великого ентузіязму. Наприклад, генерал Расім Деліч, який командує боснійською армією, назвав пропозиції ЗСА „неповними" і висловив сильний сумнів у здатності Заходу покласти край війні.

Однак з усіх учасників конфлікту лише серби категоричним чином відкидають нову мирну ініціятиву ЗСА і їхніх союзників.

Володимир Барагура

КАЛИНОВИЙ МІСТ

Мистецьке оформлення
Зеновія Онишкевича

220 стор., ціна: $12.00, порто: $1.00
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

*** ПОСЛУГИ ***

КОМЕРЦІЙНІ ВАНТАЖІ В УКРАЇНУ та інші країни світу
Tel.: (908) 805-9664
тільки **$100** за м³
Допомагаємо у розмитненні та складнуванні
European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
українське підприємство
VATRA INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BROUND BROOK NJ, 08880
Офіційний представник фірми ELTOM

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ РЕКОМЕНДУЄ ЗАМОВЛЯТИ в АРЦІ. На складі книжки ВСІХ видавництв.
Отримаєте на наступний день після телефонічного замовлення

*** FUNERAL DIRECTORS ***

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568